

OVERWEGING BIJ DE VIERING VAN **17 APRIL 2016**
(Handelingen 13, 14+43-52 en Johannes 10, 27-30).

Het tiende hoofdstuk uit het evangelie van Johannes draagt in menige Bijbelvertaling de titel: DE GOEDE HERDER. Deze gelijkenis van de goede herder volgt op de dialoog van Jezus met enkele farizeeën naar aanleiding van de genezing van een blinde. Wie hij nu eigenlijk wel is, denkt te zijn, welke rol hij zich nu eigenlijk lijkt aan te meten. Hoezo de Messias, zoon van de vader? Van Mozes wisten ze dat wel, maar van Jezus niet, met alle spanning, frustratie en afgunst van dien. En Jezus vervolgt dan in het evangelie: waarachtig, ik verzeker u, wie de schaapskooi niet binnen gaat door de deur, maar ergens anders naar binnen klimt, is een dief of een rover. En Jezus gaat verder: ik ben de deur; wanneer iemand door mij binnen komt zal hij gered worden; hij zal in- en uitlopen en weidegrond vinden.

En Jezus zegt dan; ik ben de goede herder. Een goede herder geeft zijn leven voor zijn schapen; een huurling niet. Als er gevaar dreigt gaat deze er van door en laat de schapen in verwarring achter.

En in de lezing van vandaag; mijn schapen luisteren naar mijn stem. Ik ken ze en ze volgen mij.

De vraag ook in deze tijd is: wanneer is er sprake van een goede herder?

In elk geval zit een goede herder niet in de stal tussen de schatten van zijn zekerheid en materiële rijkdom. Hij zit ook niet op de kussens van de wet en de dogma's. Hij leest zijn schapen niet uit de wetsrollen voor; hij slaat zijn schapen niet met strenge stem en staf. Nee, hij gaat ze na met een liefdevol oog en een open oor.

Herder zijn is zielzorger willen zijn, zorg willen hebben voor de eigen persoonlijkheid van ieder mens. Zorg willen hebben voor een eigentijdse geestelijke en morele houding. Respect willen hebben voor mijn ziel, mijn spirituele bron van waaruit ik wil leven. Niet leven naar de letter van de Bijbel, maar naar wat achter de woorden schuil gaat.

Het valt niet mee om een goede herder te zijn. Een echte herder zijn is volgens mij een hard bestaan; geen romantisch sprookje, misschien hier in ons land als toeristisch trekpleister, maar niet in de situatie van veel zuidelijke landen, waar het zijn van herder maar een schamel bestaan is. Je moet er ook tegen kunnen wanneer je met de nek wordt aangekeken; het is geen hoogstaand beroep.

Deze werkelijkheid is denk ik meer vergelijkbaar in het woestijnachtige land waar Jezus rondtrok, een omgeving met soms een leeuw of een beer of een wolf die je kudde wilde aanvallen. Het kwam erop aan je kudde te verdedigen en er niet vandoor te gaan en je kudde in verwarring achter te laten of deze te laten verspreiden.

Als we deze metafoer doortrekken naar vandaag.

Een goed herder zijn vraagt moed, uithoudingsvermogen, luistervaardigheid, inlevingsvermogen, oprechte belangstelling in en voor mensen.

Wie zijn dan goede herders, die een voorbeeld voor mij kunnen zijn? Over wie gaat dit alles? Het gaat over ons. We zijn onderweg met onze herders en onze schapen, nog steeds. Die herders worden onder ons vertegenwoordigd door mensen van vlees en bloed. Zij bekleden de plaats van de goede herder.

De herders onder ons zijn niet noodzakelijkerwijs de mensen die zich zo noemen: pastors, bisschoppen, kardinalen en pausen; maar ook onze politieke leiders. Zoals de keizer in het sprookje van Andersen blijken zij op een beslissend moment geen kleren aan te hebben. Nee, vaak zijn het gewone mannen en vrouwen, kinderen soms, die ons de weg wijzen. Dikwijls door een terloopse opmerking of een schouderklopje waar wij

iets mee kunnen. Of door op te staan en door te gaan, na traumatische ervaringen in oorlogsgeweld. Dat we weer op weg kunnen, dat we weer perspectief zien, er weer een gat in zien om verder te gaan.

Zeker er zijn grote namen te noemen als Gandhi, Mandela, moeder Theresa. Als we goed willen kijken zien we ook herders in onze directe omgeving. We kunnen ook zelf een herder willen zijn. Die keuze heeft alleen wel consequenties. Zeker in onze maatschappij met zijn vergelijkingsdrang vraagt het moed om als het nodig is tegendraads te zijn. Immers we hebben kans gezien in belangrijke mate de stem uit onze tempels te vangen en onschadelijk te maken. Wij verruilden heiligheid voor gemak, trouw voor succes, liefde voor macht, wijsheid voor informatie, traditie voor mode, welzijn voor welvaart.

Met als consequentie voor velen dat ze hun eigen herder niet meer zijn. Velen gaan op vakantie om bij te komen, ze zijn te moe. De wereld is te ingewikkeld geworden, te snel, te veel; zij zijn zelf te ingewikkeld geworden, te snel, te veel. Zenuwen zijn verknoopt geraakt, systemen gecrasht; gevolg een burn out op steeds jongere leeftijd. Keuze stress is een normaal begrip geworden. Ze moeten in het moment leven, mindful zijn, groene sappen drinken, aan yoga en pilates doen, ze moeten huilen en lachen om uiteindelijk weer uit- en toegerust, naar huis te kunnen, terug de mallemolen in, om vervolgens weer opnieuw geheel leeg te lopen, om zich weer opnieuw op te laden. Wees je eigen herder zou ik zeggen.

Het vraagt moed om op te komen voor een rechtvaardige samenleving en misstanden aan de kaak te stellen. Het vraagt oprechte belangstelling voor mensen, om mensen bij hun naam te kennen en aandachtig naar hen te luisteren. En als niemand in onze omgeving een herder wil zijn, dan is er maar één mogelijkheid; we moeten kennelijk zelf de weg wijzen, herder zijn. Je kunt wel eindeloos op een ander wachten, soms moet je zelf het initiatief nemen. Je weet misschien zelf niet altijd waar je heen moet gaan. Misschien is het niet zo belangrijk wat je doet. Je slaat de richting in die volgens jou het beste is. De anderen volgen en zo worden angst en vrees overwonnen en kan elke richting de goede te zijn.

Leiderschap ontstaat niet door een vaste groep kwaliteiten. In elke tijd en situatie vraagt leiderschap met andere kwaliteiten. Dat zien we nu in deze crisestijd dagelijks om ons heen. Waar zijn de leiders die ons perspectief bieden uit de crises, die de persoonlijke verantwoordelijkheid nemen en vertrouwen/toekomst bieden.

Niet voor niets protesteren vele honderden jongeren nu al weken 's nachts op de Place de la République in Parijs en ook op andere plaatsen in de wereld. Deze jongeren willen toekomst. Gesproken wordt al over een revolutie zoals in de zestiger jaren van de vorige eeuw. Jonge mensen kunnen niet zonder perspectief op een zinvolle toekomst. We hebben een nieuw soort leiderschap nodig om een betere, rechtvaardiger maatschappij te scheppen. Dat kan ook in het klein in onze eigen omgeving. Een veilige en schone omgeving voor onze kinderen en kleinkinderen bijvoorbeeld. De zorg voor alleenstaanden, een bemoedigend woord voor hen die anders in de anonimiteit verdwijnen, in een negatieve spiraal terecht komen.

Een goede herder zijn is niet de baas spelen. Herder schap kan bestaan in leiding geven; dat wil zeggen de positieve gaven van anderen ontdekken en helpen die tot bloei te brengen. De uiteindelijke norm van een goede herder is dat hij bereid is een lam te worden en zijn leven te leven. Dat wil zeggen: zijn leven in te richten zoals door Jezus bedoeld. Jezus, is de goede herder: hij roept ieder van ons op naar hem te luisteren en een goede herder te worden zoals hij; een mens die zonder geweld, als een lam, dient en leiding geeft.

Moeten we dan perfecte mensen zijn, bijna een heilige? Nee, wij staan in het gewone leven. Ons karakter blijft zoals het is. Maar het is de manier waarop wij leven en van uit welke bron wij ons voeden. Amen.

Cor van der Sluis.